

از سیر تا پیا، Refurbished

هومن سیاری | Sayyari@ComputerNews.ir

شاید بسیاری از کاربران کامپیوتر و به خصوص حرفه‌ای‌ترها با اصطلاح ریفربیشد (Refurbished) آشنا باشند یا حداقل به گوششان خورده باشد. اغلب کاربران کامپیوتر در ایران یک دستگاه ریفربیشد را دستگاهی می‌دانند که یا دارای ایراد است و یا ایراد داشته و رفع گردیده است. ما در این مقاله سعی داریم کمی دقیق‌تر به بررسی ریفربیشد بپردازیم.

ریفربیشد چیست؟

واژه ریفربیشد به معنای روشن و تازه‌شده است اما در صنعت بیشتر به معنای **بازسازی‌شده و تعمیرشده** ترجمه می‌شود.

در واقع کالاهای ریفربیشد کالاهایی هستند که به دلایل مختلف به سازنده و یا توزیع‌کننده مرجوع شده‌اند و آنها پس از رفع اشکال اقدام به توزیع کالاها در بازار تحت عنوان ریفربیشد می‌نمایند. کالاهای ریفربیشد کالاهای نو و آکبندی هستند که به دلیل اشکالات فنی و یا ظاهری و قبل از استفاده توسط کاربر به سازنده و یا توزیع‌کننده مرجوع می‌شوند.

توجه به این نکته ضروری است که یک کالای ریفربیشد به عنوان یک کالای دست دوم محسوب نمی‌شود چرا که توسط هیچ کاربری مورد استفاده قرار نگرفته است. اشکالات کالاهای ریفربیشد می‌تواند اشکالات سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و یا ظاهری باشد. مثل خرابی مادربرد یک نوت‌بوک، خش و یا شکستگی قاب دستگاه و یا خرابی ویندوز و ...

در این صورت سازنده و یا توزیع‌کننده مادربرد را تعویض کرده و یا ویندوز را مجدداً نصب می‌کند و یا قاب نوت‌بوک را تعویض می‌کند و آن نوت‌بوک را به عنوان یک نوت‌بوک ریفربیشد (و نه یک نوت‌بوک نو) و البته با قیمت **پایین‌تر** به فروش می‌رساند.

شایان ذکر است که کالاهای ریفربیشد پس از رفع اشکال توسط سازنده و یا توزیع‌کننده به طور کامل تست می‌شوند و پس از اطمینان از صحت عملکردشان تحت عنوان ریفربیشد به فروش می‌رسند. بنابراین یک کالای ریفربیشد به هیچ عنوان به معنای یک کالای خراب و یا دارای اشکال نیست.

انواع ریفربیشد

فاصله بین تعریف تا واقعیت زیاد است! هر چند منظور از کالای ریفربیشد همان تعریف بالاست ولی بسیاری از سازندگان، توزیع‌کنندگان و فروشندگان محترم کمی در این تعریف دست برده و کالاهای دیگری را به عنوان ریفربیشد به فروش می‌رسانند! از جمله مهمترین انواع کالاهایی که تحت عنوان ریفربیشد به فروش می‌رسند می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- کالاهایی که در همان کارخانه دچار اشکال شده و در همان جا رفع عیب می‌شوند (معنای واقعی ریفربیشد).
- کالاهایی که ایراد آنها قبل از تحویل به خریدار و در محل توزیع‌کننده و یا فروشنده تشخیص داده شده و به سازنده مرجوع می‌گردند و پس از رفع اشکال به فروش می‌رسند (معنای واقعی ریفربیشد).
- کالاهایی که پس از فروش به مشتری در همان روز اول دچار اشکال می‌شوند

و به سازنده مرجوع می‌گردند و پس از رفع اشکال به فروش می‌رسند (معنای واقعی ریفربیشد).

- کالاهایی که به دلایل غیر فنی مثل پارگی و یا معیوب بودن جعبه به سازنده مرجوع می‌گردند و پس از رفع اشکال به فروش می‌رسند (معنای واقعی ریفربیشد).
- کالاهای نو بازگردانده‌شده توسط فروشنده به سازنده به دلیل آنکه نتوانسته در مدت مشخصی آنها را به فروش برساند (معنای واقعی ریفربیشد).
- کالاهایی که به دلایلی مثل استفاده در ویترین مغازه و یا نمایشگاه قابل فروش به صورت یک کالای آکبند نیستند (این یک کالای ریفربیشد محسوب نمی‌شود).
- کالاهایی که به دلایلی مثل استفاده به عنوان نمونه و دمو توسط بازاریاب‌ها، قابل فروش به صورت یک کالای آکبند نیستند (این یک کالای ریفربیشد محسوب نمی‌شود).
- کالاهایی که پس از مدتی استفاده به دلیل خرابی توسط خریداران مرجوع شده‌اند و پس از رفع اشکال به عنوان یک کالای ریفربیشد به فروش می‌رسند. (این یک کالای ریفربیشد محسوب نمی‌شود).

همانگونه که مشاهده کردید بسیاری از شرکت‌ها به کالاهای مختلفی ریفربیشد می‌گویند در صورتیکه برخی از آنها واقعا ریفربیشد محسوب نمی‌شوند. این معضلی است که متأسفانه در دنیای الکترونیک وجود دارد و هیچ نظارت دقیقی بر کالاهای ریفربیشد نیست!

آیا مثلاً نوت‌بوکی که به دلیل خراب بودن جعبه‌اش تحت عنوان ریفربیشد به فروش می‌رسد با نوت‌بوکی که ۱ ماه کار کرده است و به دلیل خرابی مادربردش به سازنده مرجوع شده و مادربردش تعویض شده و آن هم تحت عنوان ریفربیشد به فروش می‌رسد برابر است؟

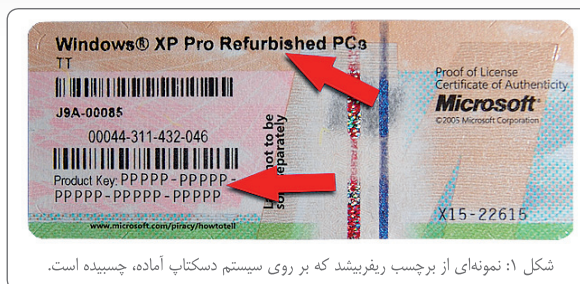
وقتی صحبت از سود بیشتر می‌شود بسیاری از سازندگان و توزیع‌کنندگان حاضرند خیلی از تعریف‌ها را تغییر دهند، و این در حالیست که تغییر مفهوم ریفربیشد برای آنها بسیار ابتدایی به نظر می‌رسد!

به دلایل فوق واژه Refurbished در شرکت‌های مختلف و حتی در یک شرکت به ازای کالای مختلف دارای معانی مختلفی است لذا گاهی به جای این واژه از واژه‌های دیگری مثل used (دست دوم)، reconditioned (بازسازی شده)، remanufactured (تعمیر در سطح مورد اصلی)، recycled (تعمیرات اساسی)، repaired (تعمیری) و یا like new (در حد نو) استفاده می‌کنند.

معمولاً هیچ شرکتی دلیل ریفربیشد بودن کالای خود را عنوان نمی‌کند تا مشتری‌ها با خیال راحت‌تری اقدام به خرید آن کالا بنمایند و نگرانی از بابت خراب شدن آن نداشته باشند.

شکل ۳: اغلب جعبه کالاهای ریفربیشد با جعبه کالاهای آکبند متفاوت است

شکل ۱: نمونه‌ای از برچسب ریفربیشد که بر روی سیستم دسکتاپ آماده، چسبیده است.

شکل ۲: برچسب "ریفربیشد کارخانه" به همراه گارانتی کامل

در ایران هم شرکت گلدیران اقدام به فروش کالاهای ریفربیشد LG با قیمتی به مراتب پایین‌تر می‌نماید. این کالاها عموماً کالاهای خانگی مثل ماشین رختشویی، جاروبرقی و ... می‌باشند که در ویتترین مغازه‌ها و نمایندگی‌های این شرکت بوده است.

چگونه یک کالای ریفربیشد را تشخیص دهیم؟

واقعیت آن است که تشخیص یک کالای ریفربیشد چندان ساده نیست به خصوص آنکه در کشوری زندگی کنید که یکی از مهارت‌های اصلی فروشندگان آن رنگ کردن کلاغ و فروختن آن به عنوان بلبل است! شاید تنها راهی که بتوان به آن اطمینان کرد خرید از نمایندگی معتبر و اصلی برند مورد نظر باشد. خرید از فروشندگان متفرقه همواره با ریسک بیشتری همراه است.

راه‌های دیگری هم برای تشخیص کالای ریفربیشد وجود دارد که البته فروشندگان توانا برای هر یک از آنها راه حلی در نظر گرفته‌اند!

- یکی از مشخصات کالاهای ریفربیشد برچسبی با عنوان Refurbished است که بر روی جعبه آنها چسبانده می‌شود (لیبل رنگی معمولاً قرمز یا زرد رنگ). این لیبل البته اغلب توسط فروشندگان کنده می‌شود!
- یکی از مشخصات دیگر کالاهای ریفربیشد، لیبل با عنوان Refurbished است که بر روی خود کالا چسبانده می‌شود (لیبل رنگی معمولاً قرمز یا زرد رنگ). این لیبل نیز اغلب توسط فروشندگان کنده می‌شود!
- شماره سریال بسیاری از کالاهای ریفربیشد دارای حرف R در ابتدا و یا انتهای آن است. در صورتیکه شماره سریال دستگاه عوض نشده باشد با دیدن این حرف باید به شک بیفتید.
- Part Number بسیاری از کالاهای ریفربیشد دارای حرف R در ابتدا و یا انتهای آن است (شرکت HP از این قاعده استفاده می‌کند).
- جعبه برخی از کالاهای ریفربیشد با جعبه کالاهای مشابه ولی آکبند متفاوت است. اغلب جعبه کالاهای ریفربیشد دارای جعبه ساده و بدون رنگ و لعاب هستند. البته فروشندگان برای این موضوع ۲ راه حل دارند. در صورتیکه تعداد کالاهای ریفربیشد کم باشد آن کالاها را بدون جعبه و داخل یک کیف می‌فروشند. کلی هم منت کیف را بر سر مشتری می‌گذارند و در صورتیکه تعداد کالاهای ریفربیشد زیاد باشد و صرفه داشته باشد اقدام به چاپ جعبه مشابه با کالاهای اورجینال و آکبند می‌نمایند. البته معمولاً کیفیت چاپ آنها پایین‌تر است ولی نکته اینجاست که جعبه تقلبی و جعبه اصلی هیچگاه کنار هم نیستند تا بتوانید اصل و فرع را تشخیص دهید!
- لیبل گارانتی کالاهای ریفربیشد معمولاً یک، دو و یا ۳ ماهه است در صورتیکه لیبل گارانتی کالاهای اورجینال و آکبند یکساله است. این لیبل نیز اغلب توسط فروشندگان کنده می‌شود!
- برخی از برندها این امکان را فراهم کرده‌اند که با وارد کردن شماره سریال

بسیاری از سازندگان از واژه refurb برای معرفی یک کالای ریفربیشد استفاده می‌کنند.

ریفربیشدهای مطمئن

بسیاری از شرکت‌های معتبر خودشان اقدام به فروش کالاهای ریفربیشد می‌نمایند. این امر موجب می‌شود که اطمینان خریداران به مقدار زیادی جلب شود. از جمله آنها می‌توان به برندهای معتبری مثل اپل، اچ‌پی، دل، سونی، ایسوس و ... اشاره کرد. به عنوان نمونه آدرس بخش فروش کالاهای ریفربیشد چند شرکت معتبر به شرح زیر است:

بخش فروش محصولات ریفربیشد اپل در آدرس زیر قرار دارد:
store.apple.com/us/browse/home/specialdeals/mac

بخش فروش محصولات ریفربیشد اچ‌پی در آدرس زیر قرار دارد:
www8.hp.com/us/en/hp-information/refurbished/how-to-buy.html

بخش فروش محصولات ریفربیشد دل در آدرس زیر قرار دارد:
www.dell.com/outlet

بخش فروش محصولات ریفربیشد ایسوس در آدرس زیر قرار دارد:
shop.asus.co.uk/shop/gb/en-GB/Home/1-Products/752-ASUS-Outlet/753-Refurbished-Notebook.aspx

تفاوت کالای ریفربیشد با کالای دست دوم

تفاوت اصلی کالای ریفربیشد با کالای دست دوم آن است که کالاهای ریفربیشد توسط سازنده و یا توزیع‌کننده به طور کامل تست می‌شوند و در نتیجه مطمئناً فاقد هر گونه ایرادی هستند در حالیکه یک کالای دست دوم می‌تواند دارای اشکال باشد و هیچ تضمینی بر صحت عملکرد آن وجود ندارد.

از طرف دیگر یک کالای ریفربیشد در واقع یک کالای نو و آکبند محسوب می‌شود در حالیکه یک کالای دست دوم به دلیل اینکه مدتی کار کرده، بطور حتم مستهلک شده و در نتیجه احتمال خراب شدن آن بسیار بیشتر از یک کالای ریفربیشد است.

ریفریشد و بازار وطنی

متأسفانه در بسیاری از کشورهای جهان سوم به دلیل قدرت خرید پایین مردم بازار خوبی برای کالاهای ریفربیشد بوجود می‌آید. استفاده از واژه "متأسفانه" به دلیل فروش کالاهای ریفربیشد نیست بلکه به دلیل فروش این کالاها به عنوان کالاهای نو و آکبند است!

باز هم متأسفانه کشور ما یکی از کشورهای پیشرو در امر فروش کالاهای ریفربیشد تحت عنوان کالاهای نو و آکبند است! به خصوص در حال حاضر که به دلیل افزایش قیمت دلار و یا کاهش ارزش پول ملی، قیمت تجهیزات کامپیوتری شامل انواع گوشی، تبلت، نوت‌بوک و به خصوص سرورها افزایش قابل توجهی داشته است بازار کالاهای ریفربیشد بسیار داغ‌تر از گذشته شده است. شکی نیست که رفتارهایی این چنین به دلیل ضعف فرهنگی است ولی اگر مباحث اخلاقی را کنار بگذاریم آن چیزی که مطرح می‌شود آن است که خریداران چگونه آگاه شوند؟

شاید شما هم با تفاوت قیمت‌های فاحش یک کالا در مغازه‌های مختلف مواجه شده باشید. فلان نوت‌بوک در یک مغازه ۲ میلیون تومان و در مغازه دیگری ۱,۷ میلیون تومان به فروش می‌رسد! به راستی دلیل این همه اختلاف چیست؟

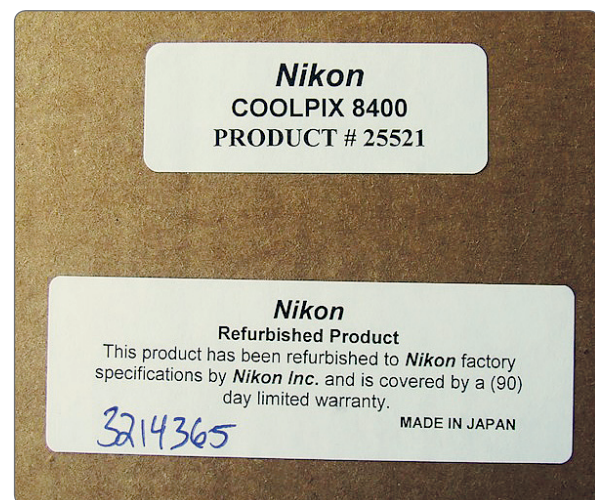
البته توجه به این نکته ضروری است که دلیل هر کاهش قیمتی لزوماً ریفربیشد بودن آن نیست بلکه دلایل زیاد دیگری هم می‌تواند موثر باشد و تنها یکی از آنها ریفربیشد بودن است. دلایلی مثل افزایش قیمت دلار، خرید قبلی بودن، زیرفروشی فروشندگان برای نقد کردن کالاهای خود و ... تنها تعدادی از این عوامل هستند.

اما چیزی که موجب آزردن خاطر شدن خریداران می‌شود آن است که معمولاً فروشندگان ایرانی به ریفربیشد بودن کالای خود اشاره نمی‌کنند! در یک مورد کار به جایی رسید که حتی باشگاه استقلال هم قربانی این داستان شد. قضیه از این قرار بود که در سال ۱۳۸۸ باشگاه استقلال تصمیم گرفت که به مناسبت جشن ۶۴ سالگی باشگاه به کلیه بازیکنان یک نوت‌بوک هدیه دهد غافل از اینکه کلیه نوت‌بوک‌ها ریفربیشد بودند! وقتی برخی از بازیکنان برای فروش این نوت‌بوک‌ها به بازار مراجعه کردند تازه متوجه شدند که چه کلاه گشادی بر سر باشگاه و سپس بر سر آنها رفته است.

کالا در سایت رسمی آنها از مشخصات واقعی دستگاه و ریفربیشد بودن و یا نبودن آن مطلع شوید. این یکی از بهترین روش‌ها برای اطمینان از صحت دستگاه است. البته دیده شده است که برخی از فروشندگان شماره سریال یکی از کالاهای آکبند و اورجینال را به تعداد زیاد چاپ کرده و زیر دستگاه‌های ریفربیشد می‌چسبانند! در این صورت سایت به شما می‌گوید که کالای شما ریفربیشد نیست!

• روش خوب دیگر آن است که کالای خود را به محض روشن کردن از طریق اینترنت در سایت سازنده رجیستر کنید. سازندگان برای اینکار ویزاردی را آماده کرده‌اند که با پیگیری آن می‌توانید اقدام به رجیستر کردن کالا کنید. به طور مثال در اغلب نوت‌بوک‌های آکبند که دارای ویندوز اورجینال هستند، بعد از اینکه ویندوز برای اولین بار بالا می‌آید ویزارد مربوطه به صورت خودکار فعال شده و درخواست رجیستر کردن دستگاه را می‌نماید. البته نوت‌بوک‌هایی که فاقد ویندوز اورجینال هستند از داشتن این ویزارد مهم محروم می‌مانند.

خلاصه در صورتیکه یکی از عوامل زیر را دیدید احتیاط کنید چرا که ممکن است شما هم ناخواسته یکی از خریداران کالاهای ریفربیشد بشوید: قیمت پایین‌تر از معمول، کالای فاقد جعبه، جعبه ساده و بدون عکس و رنگ، جعبه رنگی با چاپ بی کیفیت، گارانتی کمتر از یکسال، حرف R در شماره سریال و یا Part Number و کالا هر چیز دیگری که شما را به شک بیندازد. در پایان باید گفت که خرید از نمایندگی رسمی هر چند با اندک افزایش قیمتی همراه باشد بسیار باصرفه‌تر از خرید از فروشندگان نامعتبر است که آستان حوادث بسیاری می‌تواند باشد!

شکل ۴: برچسب ریفربیشد به همراه توضیح گارانتی ۹۰ روزه

ریفربیشد به عنوان یک کالای نو و نه ریفربیشد و البته با قیمت یک کالای نو و نه پایین‌تر به مشتری فروخته می‌شود. این یک کلاهبرداری محسوب می‌شود و طبیعتاً هیچکس دوست ندارد که سرش کلاه برود!

به این نکته توجه کنید که کالای ریفربیشد یک کالای سالم و در حد نو محسوب می‌شود اما اگر این کالا به عنوان یک کالای نو به شما فروخته شود چندان خوشایندتان نخواهد بود!

از طرف دیگر اگر فروشنده‌ای را پیدا کردید که با شجاعت به ریفربیشد بودن کالای خود اذعان می‌کند باید جانب احتیاط را همچنان حفظ کنید چرا که معلوم نیست تعریف او از ریفربیشد چیست! ■

سخن پایانی: ریفربیشد بخیریم یا نخریم؟ مسئله این است!

اگر بخواهیم مطالب فوق را جمع‌بندی کنیم باید به یک نتیجه مشخص برسیم و آن عبارت از این است که بالاخره یک کالای ریفربیشد را بخیریم یا نخریم؟ واقعیت آن است که در کشورهای توسعه‌یافته خرید کالای ریفربیشد یک فرصت استثنایی محسوب می‌شود! با گشتی در اینترنت متوجه این قضیه خواهید شد. خرید یک کالای در حد نو با قیمتی به مراتب پایین‌تر فرصتی نیست که بشود به راحتی از کنار آن گذشت! در این کشورها بسیاری از کاربران برای خرید کالاهای ریفربیشد برنامه‌ریزی می‌کنند و معمولاً از خرید خود راضی هستند. اما در کشوری نظیر ایران این مسئله متفاوت است. مشکل اینجاست که کالای